

Bestedingsplan Langer zelfstandig wonen Leidschendam-Voorburg 2021-2030

17 september 2024

Nummer: 3831

1

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.0	Aanleiding	3
1.1.	Opzet bestedingsplan.....	4
2.	Wat willen we bereiken?	4
2.0	Doelen	4
2.1	Doelgroepen	4
2.2	Beoogde resultaten	4
2.3	Rol gemeente en maatschappelijke partners.....	5
3	Analyse en conclusie	5
3.0	Woon- en zorgvraag.....	5
3.1	Conclusie.....	6
4	Wat gaan we doen?	6
4.0	Blijverslening.....	6
4.1	Collectieve woningaanpassing	7
4.2	(Innovatieve) woonzorgvormen en flexwoningen	9
4.3	Doorstroming naar passende woning.....	9
4.4	Inzet flatcoaches	10
4.5	Uitbreiding noodwoningen.....	10
5	Inzet bestemmingsreserve.....	11
6	Kansen en risico's	12
7	Evaluatie en monitoring.....	12
	Bijlagen	13
I.	Beleidskaders	13
B.	Kompas van de leefomgeving Leidschendam-Voorburg (doelstelling B en E).....	13
C.	Sociaal Kompas Leidschendam-Voorburg.....	13
D.	Woonvisie Leidschendam-Voorburg	13
II.	Prognose kwetsbare inwoners.....	14
III.	Woonbehoefte	15
IV.	Zorgbehoefte	16

1. Inleiding

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2021-2024 is op basis van de Nota van Wijzigingen Gemeente Leidschendam-Voorburg 2021-2024 een bedrag van 10 miljoen euro toegevoegd aan een nieuw gevormde Bestemmingsreserve Langer zelfstandig wonen – hierna te noemen bestemmingsreserve. Dit bestedingsplan omvat de inzet van deze bestemmingsreserve voor de periode tot en met 2030. De invulling van het bestedingsplan loopt parallel aan de opstelling van de bouwsteen Groene woongemeente. Leidschendam-Voorburg zet zich in voor het langer zelfstandig wonen van haar inwoners vanuit haar wettelijke taken en bestaande beleidskaders (bijlage I). Het bestedingsplan omvat een gefaseerde aanpak in de tijd. Voor de opstelling van het bestedingsplan is overleg geweest met de Adviesraad Sociaal domein, de sociale verhuurders, de huurdersorganisaties en welzijns- en zorgpartners. De geleverde input is zo goed als mogelijk verwerkt in dit bestedingsplan.

1.0 Aanleiding

Veel mensen hebben zelf de wens zo lang mogelijk in hun huidige woning en vertrouwde woonomgeving te blijven wonen. Dat betekent meer zorg thuis. Gevolgen zijn een toename van zorgkosten (o.a. Wmo¹). Leidschendam-Voorburg wil helpen om onze inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen bij het langer zelfstandig wonen. Dit is tevens een door het Rijk aan de gemeente opgelegde taak. Mensen met een lichte zorgvraag hebben geen recht meer op verblijf in een instelling.

De verkoop van de aandelen van Eneco biedt Leidschendam-Voorburg een unieke kans om een forse investering te doen in de ondersteuning van haar inwoners bij het langer zelfstandig en weer thuis wonen. Bij de vaststelling van de programmabegroting 2021 t/m 2024 heeft de raad gepleit voor het instellen van een bestemmingsreserve voor het zoveel mogelijk toegankelijk maken van woningen en woongebouwen voor senioren (65-plussers) en mindervaliden. Gezien de beperkte financiële mogelijkheden voor woningaanpassing op grond van de Wmo is in het Coalitieakkoord Leidschendam-Voorburg 2018-2022 opgenomen dat Leidschendam-Voorburg ervoor gaat zorgen dat ouderen tegen een lage rente een blijverslening kunnen afsluiten zodat zij door hun huis te verbouwen langer thuis kunnen blijven wonen. Deze lening zorgt ervoor dat ouderen in particuliere woningen tegen een lage rente een blijverslening kunnen afsluiten, zodat zij door hun huis te verbouwen langer thuis kunnen blijven wonen. Voor de verstrekking van blijversleningen is geen inzet van de bestemmingsreserve nodig. Bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland staat geld op een reeds geopende rekening courant van de gemeente Leidschendam-Voorburg dat hiervoor kan worden ingezet.

Daarmee ontstaat vanuit de bestemmingsreserve ruimte om naast het ondersteunen van senioren om langer thuis te kunnen blijven wonen tevens de verouderde woongebouwen van sociale verhuurders en kleine Verenigingen van Eigenaars in Leidschendam-Voorburg collectief aan te pakken.

In aansluiting op de doelen in de begroting voor Langer zelfstandig wonen en het tekort aan woonzorgvormen stuurt Leidschendam-Voorburg op de totstandkoming van (innovatieve) woonvormen en flexwoningen binnen de bestaande woningvoorraad en de geplande nieuwbouw van woningen.

Langer thuis wonen is onlosmakelijk verbonden met het regelen voor aanvullende zorg, zoals de inzet van flatcoaches en doorstroommakelaars. Ervaring elders leert dat dit leidt tot vermindering van eenzaamheid onder ouderen en minder beroep op professionele zorg, zoals begeleiding op grond van de Wmo.

¹ Wmo = Wet Maatschappelijke Ondersteuning

1.1. Opzet bestedingsplan

Vanuit de beschikbare ruimte in de bestemmingsreserve is voor drie pijlers binnen de thema's wonen en sociaal domein gekozen voor de invulling van dit bestedingsplan:

- a. Woningen toegankelijk maken (Wmo, blijverslening, collectieve aanpassing woongebouwen);
- b. Ontwikkeling woonzorgconcepten (binnen bestaande woningvoorraad en nieuwbouw van woningen), en
- c. Aanvullende ondersteuning weer en langer thuis (flatcoach, doorstroommakelaar).

Leidschendam-Voorburg zet zich in voor het zoveel mogelijk toegankelijk maken van woningen en woongebouwen. In aanvulling op de bij Wmo geregelde woningaanpassing wil de gemeente het instrument blijverslening ontwikkelen voor alle senioren in Leidschendam-Voorburg. Aangezien daarvoor geen beroep op de bestemmingsreserve nodig is, wil de gemeente investeren in met name verouderde woongebouwen met een veelvoud aan woningen voor oudere inwoners door aanpassing van de collectieve voorzieningen (lift, scootmobielruimtes, enz.) in deze gebouwen. Tevens stuurt de gemeente op de totstandkoming van woonzorgvormen en flexwoningen als tussenvorm tussen het wonen in een zorginstelling en zelfstandig wonen. Tegelijkertijd zet Leidschendam-Voorburg in op extra aanvullende begeleiding thuis door middel van de aanstelling van doorstroommakelaars en flatcoaches.

2. Wat willen we bereiken?

2.0 Doelen

1. Inwoners kunnen zo lang mogelijk regie over eigen leven houden en zelfstandig functioneren.
2. Meer mensen zijn in staat begeleid (weer) en langer zelfstandig thuis te wonen.

Operationele doelen

1. Woningen en woongebouwen zoveel mogelijk toegankelijk maken voor senioren en mindervaliden in Leidschendam-Voorburg;
2. Meer woonzorgvormen en flexwoningen voor jongeren en kwetsbare inwoners met een zorgvraag;
3. Meer ondersteuning van inwoners thuis en bij verhuizing naar een geschikte woning;
4. Minder dakloze inwoners in de gemeente (meer noodwoningen).

2.1 Doelgroepen

De doelgroepen van het beleid voor langer of weer zelfstandig wonen zijn zeer divers. Het gaat onder meer om jeugdige en oudere inwoners met een zorgvraag, inwoners met een lichamelijke of verstandelijke beperking en cliënten binnen een zorginstelling. Vanuit de woon-, welzijns- en zorgpartners is specifiek aandacht gevraagd voor de groep jeugdigen. Per 2023 zullen meer doelgroepen een beroep (moeten) doen op eigen woonruimte op grond van de decentralisatie van Beschermd Wonen (BW) van het Rijk naar de gemeenten. Daarnaast roept het Rijk op tot het zorgen voor de huisvesting van daklozen.

2.2 Beoogde resultaten

1. Blijverslening voor particuliere huishoudens;
2. Collectieve aanpassing van woongebouwen;
3. (Innovatieve) Woonvormen en flexwoningen;

-
4. Doorstroming naar passende woning;
 5. Inzet van flatcoaches;
 6. Uitbreiding noodwoningen.

2.3 Rol gemeente en maatschappelijke partners

De gemeente regisseert en faciliteert samen met haar maatschappelijke partners nieuwe initiatieven. Uitgangspunt is het behouden en vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners en waar mogelijk een verschuiving van het verlenen naar het voorkomen van zorg. Enerzijds heeft de gemeente de rol van opdrachtgever voor voorzieningen en projectleider van woningbouwprojecten. Anderzijds stuurt de gemeente op de totstandkoming van woonzorgvoorzieningen binnen bestaande woningbouwprojecten en op aanvullende ondersteuning thuis. Dit is echter niet alleen de verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente heeft wel een wettelijke zorgtaak, maar inwoners en maatschappelijke en commerciële partners leveren hierin vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een belangrijke bijdrage.²

3 Analyse en conclusie

3.0 Woon- en zorgvraag

De bevolkingsprognose voor 2050 geeft te zien dat het aantal inwoners vanaf 75 jaar en ouder de komende jaren steeds verder toeneemt. Ook het aantal inwoners met beperkingen verdubbelt de komende 10 jaar. Daarnaast is de verwachting dat het aantal mensen met dementie de komende 30 jaar vrijwel zal verdubbelen (bijlage II). Ouderen met een zorgvraag vormen in Leidschendam-Voorburg de grootste groep binnen de doelgroep die langer zelfstandig of weer thuis (moet) wonen. Het aantal aanvragen van inwoners voor een woonvoorziening op grond van de Wmo is in een periode van 2 jaar met 25% gestegen (bijlage IV). Er is een groot tekort aan geschikte zelfstandige woonruimte in een leefomgeving die de zelfstandigheid stimuleert. Een derde van onze inwoners van 75 jaar en ouder woont in een niet-geschikte, niet eenvoudig aanpasbare woning en driekwart woont niet nabij benodigde voorzieningen (bushalte, supermarkt, huisarts).

De stagnatie van de doorstroming vanuit schaarse woningen naar een geschikte woning neemt steeds verder toe. Dit geldt niet alleen voor ouderen, maar ook voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking en mensen met psychische en psychiatrische problematiek. De jeugdigen vormen hier een belangrijke doelgroep. De decentralisatie van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang zorgt voor nog meer vraag naar zelfstandige woonruimten. Het totaal aantal uitstromers in de regio Haaglanden is berekend op 1.250 per jaar, voor Leidschendam-Voorburg is dat 50-90 cliënten per jaar. Dit aantal is exclusief de toename van het aantal dakloze inwoners per jaar (ca. 80).

Er is een groot tekort aan geschikte zelfstandige woonruimte in een leefomgeving die de zelfstandigheid stimuleert. Mensen die klaar zijn om uit te stromen uit een zorginstelling, moeten daardoor wachten tot geschikte woonruimte beschikbaar is.

² Uit: Beleidsplan transitie sociaal domein 2015

Dit heeft grote financiële³ en maatschappelijke consequenties. Het belemmert de zelfredzaamheid van mensen en plekken in een zorginstelling blijven onnodig bezet. Gevolg is een toenemende zorgafhankelijkheid en gebrek aan toekomstperspectief. Ook ontstaan wachtlijsten met mensen die eigenlijk niet (meer) thuis kunnen wonen en niet kunnen instromen door gebrek aan vrije plekken.

3.1 Conclusie

Primair is het de verantwoordelijkheid van onze inwoners maatregelen te treffen om langer zelfstandig en weer thuis te wonen. Als het gaat om de benodigde (zorg)voorzieningen en geschikte woningen voor onze inwoners zijn gemeente en maatschappelijke partners gezamenlijk verantwoordelijk om in dit aanbod te voorzien. Het vergroten van het aantal toegankelijke woningen en woongebouwen vergt extra inzet en investeringen van gemeente en sociale verhuurders en VvE's in het aanpassen van woongebouwen en het zoeken naar nieuwe (innovatieve) woonzorgvormen. Vanuit de sociale verhuurders is nadrukkelijk de optie ingebracht om ook binnen de bestaande woningvoorraad nieuwe woonvormen te ontwikkelen. Een randvoorwaarde voor deze investeringen is dat Leidschendam-Voorburg zich samen met maatschappelijke partners tegelijkertijd inzet in begeleiding thuis en het vergroten van de zelfredzaamheid. De realisatie en ontwikkeling van voldoende geschikte woningen voor senioren en kwetsbare inwoners moet gelijk oplopen met de inzet van ondersteuningsfuncties, zoals een flatcoach.

Uit het Atrivé-onderzoek regio Haaglanden 2015 blijkt dat het tekort aan geschikte woningen kan worden verkleind door het realiseren van levensloopbestendige woningen, gerichte toewijzing van geschikte woningen aan mensen met een fysieke beperking en doorstroming naar een geschikte woning door middel van een doorstroommakelaar.

Met investeringen in langer zelfstandig en weer thuis wonen beoogt Leidschendam-Voorburg niet een oplossing te bieden voor alle benodigde ondersteuning van de doelgroepen van dit bestedingsplan.

4 Wat gaan we doen?

De actuele ontwikkelingen met betrekking tot de inwoners die weer of langer zelfstandig (moeten) wonen, rechtvaardigen extra investeringen van Leidschendam-Voorburg op het vergroten van het aanbod aan geschikte woningen tezamen met inzet van aanvullende ondersteuning thuis. Met concrete projecten wil Leidschendam-Voorburg meewerken aan de ondersteuning van haar inwoners bij hun wens om langer zelfstandig te wonen. De gemeente beantwoordt hiermee de oproep van Rijk tot het maken van keuzes op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid. Dit vormt de opmaat naar een WoonZorgVisie.

4.0 Blijverslening

Voor inwoners met een eigen woning die graag langer zelfstandig willen wonen zet Leidschendam-Voorburg in op het ontwikkelen van het instrument "blijverslening". Een blijverslening zorgt ervoor dat ouderen tegen een lage rente een blijverslening kunnen afsluiten, zodat zij door hun huis te verbouwen langer thuis kunnen blijven wonen.

³ Zo kost een gemiddelde plek in een beschermde woonvoorziening ongeveer €50.000,- op jaarbasis.

Hiermee kan de gemeente de financiering van woningaanpassingen voor oudere inwoners mogelijk en aantrekkelijk maken. De gunstige rente en voorwaarden van de blijverslening zorgen voor een zo breed mogelijk gebruik. De Wmo biedt slechts in beperkte mate – tot een maximum van 6.000 euro – mogelijkheden tot aanpassing van woningen.

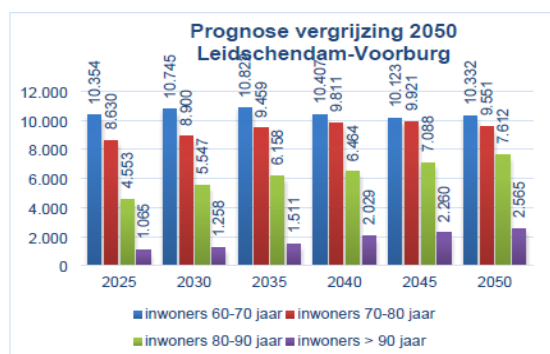
Met de blijverslening worden senioren in staat gesteld, voor zij beperkingen gaan ervaren in hun woning, hun woning aan te passen en levensloopbestendig te maken. Dit vergroot de zelfredzaamheid van inwoners en kan preventief werken voor behoefte aan zorg. De blijverslening heeft als voordeel dat de bewoner zelf bepaalt zonder tussenkomst en indicatie van de gemeente wanneer, hoe en met welke kwaliteit de aanpassingen worden uitgevoerd. De voorzieningen met financiering van de blijverslening worden eigendom van de bewoner.

Het verstrekken van laagrentende leningen verloopt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn) en komt niet ten laste van de bestemmingsreserve. Bij het SVn heeft de gemeente een reeds geopende rekening-courant voor het verstrekken van leningen. Mocht dit niet voldoende zijn, dan kan het college besluiten voor het verstrekken van de leningen een bedrag over te laten maken naar de SVn-rekening van Leidschendam-Voorburg. Het verhogen van de bestedingsruimte op deze bankrekening bij het SVn vindt plaats door geld van onze algemene bankrekening bij de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) over te boeken naar de bankrekening van Leidschendam-Voorburg bij de SVn. Deze financiële transactie brengt voor de gemeente geen financiële lasten met zich mee.

4.1 Collectieve woningaanpassing

Doordat alleen mensen met zware zorgbehoeften toegang hebben tot verpleeghuizen, blijven mensen langer zelfstandig wonen. Verschillende woongebouwen van de woningcorporaties in de gemeente zijn gedateerd. De cijfers laten zien dat het aantal toegankelijke woningen in Leidschendam-Voorburg relatief laag is (bijlage III). Het is van belang zoveel mogelijk gehele woongebouwen met een veelvoud aan woningen voor inwoners van 75 jaar en ouder levensloopbestendiger te maken. Leidschendam-Voorburg vergrijst binnen de regio Haaglanden meer dan gemiddeld, zoals is te zien in de volgende grafiek.

Tabel 1 Prognose vergrijzing Leidschendam-Voorburg 2050 (Bron: Statline)



De bevolkingsprognose voor 2050 geeft te zien dat het aantal inwoners in Leidschendam-Voorburg van 70 jaar en ouder tussen 2025 en 2050 toeneemt tot 19.728 inwoners, wat 22 procent van het totaal aantal inwoners van Leidschendam-Voorburg is. De verwachte toename van het aantal 60-plussers tot en met 2050 is ruim 5.400. De grootste groei gaat plaatsvinden voor 2035.

Leidschendam-Voorburg zet zich samen met de sociale verhuurders in voor het levensloopbestendiger maken van gehele wooncomplexen, onder andere door het plaatsen van een lift, aanpassing van gemeenschappelijke ruimtes met automatische deurdrangers, ophogen van galerijen en collectieve stallingen voor scootmobiel. Door meerdere gehele wooncomplexen collectief aan te passen en te labelen als toegankelijke wooncomplexen kunnen inwoners die deze woningen nodig hebben, de woning toegewezen krijgen. Het organiseren van aanvullende ondersteuning kan de doorstroming naar een toegankelijke woning bevorderen. De doorstroommakelaar kan bewerkstelligen dat inwoners van de gemeente, waarvoor deze complexen toegankelijk zijn, in het complex komen wonen.

Veel zorg en ondersteuning kan met hulp van technologische innovaties, de hulp van bureaus, hulp van naasten of andere mantelzorgers het 'thuis' wonen vaker en langer mogelijk maken voor zorgvragers. Bij (woningbouw)projecten beziet Leidschendam-Voorburg of daarin een rol is weggelegd voor inzet op domotica, zet de gemeente bij nieuwbouw van ouderenwoningen – waar mogelijk – in op domotica.

Naast de collectieve aanpak van wooncomplexen van de sociale verhuurders investeert Leidschendam-Voorburg in de toegankelijkheid van woongebouwen van Verenigingen van Eigenaars. Voorwaarde: de collectieve woningaanpassingen worden uitgevoerd in cofinanciering met de eigenaren van de woningen.

Na deze collectieve investering in woningaanpassing ligt de verantwoordelijkheid voor onderhoud en vervanging van de aangebrachte woningaanpassingen volledig bij de woningeigenaren.

Een steeds grotere behoefte aan een toegankelijke woonsituatie werkt door in de nieuwbouw van woningen voor de aandachtsgroepen. Vanuit het Rijk heeft de gemeente de opgave te zorgen voor voldoende ouderenwoningen.

Tot slot zet Leidschendam-Voorburg in op bewustwording van het langer zelfstandig wonen met het organiseren van een communicatiecampagne.

Het wetsvoorstel Versterking regie Volkshuisvesting regelt dat alle gemeenten verordeningen gaan opstellen om aandachtsgroepen, waaronder dak- en thuisloze mensen, mensen die uitstromen uit een intramurale (zorg)instelling of detentie en mensen met sociale of medische urgentie, met voorrang te gaan huisvesten. Leidschendam-Voorburg investeert in nieuwbouw van betaalbare woningen (sociaal, middelduur) voor aandachtsgroepen volgens de Handreiking geclusterd wonen voor senioren en de Toegankelijkheidnormen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Voor nieuwbouw gaat het om incidentele subsidies voor nieuwbouw van woningen uit de Bestemmingsreserve die niet onder de Subsidieregeling vallen.

Benodigd budget:

- 150.000 euro per jaar in de periode van 2025 tot en met 2030 voor de subsidiëring van de woningaanpassingen op basis van de Nadere regels subsidieverstrekking Leidschendam-Voorburg 2019, Hoofdstuk 8 Collectieve woningaanpassing Leidschendam-Voorburg (2857).
- 150.000 euro per jaar van 2025 tot en met 2030 voor de ondersteuning van langer zelfstandig wonen.
- 1.000.000 euro per jaar in de periode 2024 tot en met 2030 voor incidentele bijdragen voor nieuwbouw van betaalbare woningen (sociaal, middelduur) voor aandachtsgroepen.
- 150.000 euro per jaar in de periode 2025 tot en met 2027 voor het organiseren van een communicatiecampagne.

4.2 (Innovatieve) woonzorgvormen en flexwoningen

Samen met sociale verhuurders (de woningcorporaties Vidomes, WoonInvest en Stichting Duivenvoorde) en aanbieders van zorg- en welzijnsvoorzieningen zet Leidschendam-Voorburg zich in voor de totstandkoming van (innovatieve) woonzorgvormen voor kwetsbare inwoners met een zorgvraag binnen de bestaande woningvoorraad. De woon-, zorg- en welzijnspartners nemen hiertoe het initiatief.

Binnen de bestaande woningbouwprojecten maakt Leidschendam-Voorburg zich hard om woningen toe te voegen voor kwetsbare inwoners met speciale aandacht voor jeugdigen, zoals de uitstromers uit jeugdhulp. Dat wil zeggen dat Leidschendam-Voorburg op één of meer van de bestaande (particuliere) woningbouwlocaties stuurt op de vestiging van een zorgfunctie met eerstelijns- en/of tweedelijnszorg en een of meer verdiepingen voor inwoners met een zorgvraag. De Adviesraad sociaal domein verzoekt om aansluiting bij bestaande welzijns- en zorgvoorzieningen. Het doen van investeringen door woon- en zorgpartners is daarbij een noodzakelijke voorwaarde. Dit geldt evenzeer voor de mogelijke realisering van flexwoningen voor jongeren, kwetsbare inwoners en spoedzoekers naar aanleiding van het haalbaarheidsonderzoek in de regio Haaglanden. Specifiek voor de groep jeugdigen onderzoekt Leidschendam-Voorburg mogelijkheden voor kleinschalige woon(zorg)vormen (zoals bijv. Kamers met Aandacht) om de stap vanuit de jeugdhulp naar grotere zelfstandigheid mogelijk te maken en begeleiden. Dit past in de regionale samenwerking rond beschermd wonen in Haaglanden.

Benodigd budget termijn: 100.000 euro (2021) en 900.000 euro over 2022 t/m 2025.

4.3 Doorstroming naar passende woning

Inwoners van de gemeente wonen soms in woningen die niet geschikt zijn voor hen. De wachttijd voor een gezin van 3 of 4 personen stijgt jaarlijks met 8 tot 12 maanden. Het doel van de doorstroommakelaar is het bevorderen van doorstroming van bewoners die wonen in een woning die niet geschikt is voor hen, naar een woning die wel geschikt is. Daarnaast bevordert de doorstroommakelaar het vrijmaken van schaarse woningen. Onder schaarse woningen vallen eengezinswoningen en alle andere woningen met een oppervlak van 80m² of groter (4 kamers). Om de doorstroming van bewoners van (schaarse) niet geschikte woningen naar wel geschikte woningen te bevorderen, is het op korte termijn gewenst om een doorstroommakelaar aan te stellen. De doorstroommakelaar past met behulp van een klein budget maatwerk toe om de verhuizing te realiseren en is – in tegenstelling tot de reeds bestaande seniorenmakelaar – ook bedoeld voor particuliere huishoudens. Gezien het effect van de doorstroommakelaar op het aanbod aan schaarse woningen en de doorstroming naar een geschikte woning kiest Leidschendam-Voorburg voor de tijdelijke investering in de doorstroommakelaar vanuit de bestemmingsreserve is, aangezien dat dit nu niet past in de reguliere gemeentebegroting. Benodigd budget: 60.000 euro per jaar van 2022-2025. De structurele financiering van de doorstroommakelaar na vier jaar vindt plaats door middel van aanmelding voor de Kadernota Leidschendam-Voorburg en de Subsidietafel Zelfredzaamheid. Voorafgaand bereiden gemeente en woningcorporaties gezamenlijk een financieel haalbare businesscase voor.

4.4 Inzet flatcoaches

Door langer zelfstandig te wonen hebben mensen in toenemende mate thuis zorg en begeleiding nodig. Het organiseren van aanvullende ondersteuning, zoals een flatcoach, in wooncomplexen met oudere bewoners kan in belangrijke mate bijdragen aan het verminderen van eenzaamheid en het beroep op de professionele zorg en begeleiding. Uit ervaringen elders in de regio blijkt dat de flatcoach na een aantal jaar leidt tot minder aanvragen voor individuele begeleiding op grond van de Wmo. De flatcoach zorgt voor samenwerking met andere partners (schakel in de wijkzorg), het stimuleren van sociale cohesie tussen bewoners onderling, toezicht op de leefbaarheid in een wijk en legt regelmatig huisbezoeken af. De inzet van de flatcoach in cofinanciering met woon- en zorg- en welzijnspartners is efficiënter als instrument voor begeleiding van meerdere bewoners in een wooncomplex dan individuele Wmo-begeleiding.

Sinds 2020 is in Leidschendam-Voorburg een flatcoach met een eenmalige subsidie gestart in twee wooncomplexen van de woningcorporaties. Uitbreiding van het aantal flatcoaches is gewenst in de wijken De Heuvel en Prinsenhof in aansluiting op de ambitie Participatie in het Versterkingsprogramma Leidschendam-Noord. Gezien de kostenstijging van de Wmo voor onze gemeente, kiest Leidschendam-Voorburg voor tijdelijke subsidiëring van de flatcoaches uit te bestemmingsreserve. De evaluatie van de flatcoach vindt jaarlijks plaats aan de hand van een objectieve effectmeting.

Benodigd budget: 60.000 euro per jaar van 2022-2025. De structurele financiering van de flatcoaches na vier jaar vindt plaats in de reguliere begroting.

4.5 Uitbreiding noodwoningen

Leidschendam-Voorburg vindt het belangrijk dat er geen gezinnen met kinderen dakloos worden. Hiervoor zijn twee noodwoningen binnen onze gemeente beschikbaar. Deze noodwoningen zijn bestemd voor crisisopvang van (particuliere) gezinnen met minderjarige kinderen die dakloos zijn of worden en waar nog geen spoedige, structurele huisvesting in zicht is. Gezien het feit dat de huidige noodwoningen permanent bezet zijn, is het wenselijk dat meer noodwoningen, ook voor spoedzoekers, beschikbaar komen. Dit mede gezien het feit dat in 2026 Leidschendam-Voorburg zelf verantwoordelijk wordt voor de opvang van dakloze inwoners.

Benodigd budget: 40.000 euro per jaar van 2022-2025; na 4 jaar stopt de inzet vanuit de bestemmingsreserve voor de Noodwoningen.

5 Inzet bestemmingsreserve

Dit bestedingsplan ziet toe op de volgende besteding van de middelen uit de bestemmingsreserve langer zelfstandig wonen – hierna bestemmingsreserve – over de periode 2021-2030 conform de beschrijving zoals opgenomen in de nota van wijzigingen 2021-2024.

Beoogde resultaten bestedingsplan Langer zelfstandig wonen 2021-2030		
Acties	Wie	Beoogd resultaat
Collectieve woningaanpassing	Woningcorporaties Vidomes, WoonInvest, Stichting Duivenvoorde, VvE's	minimaal 10 toegankelijke wooncomplexen voor 75+
(Innovatieve) woonzorgvormen, flexwoningen en nieuwbouw betaalbare toegankelijke woningen	Gemeente, woon-, zorg- en welzijnspartners, particuliere eigenaren	1 of meer Woonzorgvormen (o.a. flexwoningen) en nieuwbouw toegankelijke woningen in 1 of meer woningbouwprojecten
Ondersteuning bij langer zelfstandig wonen	Gemeente, woningcorporaties, WZH, Florence, Woej	1 doorstroommakelaar en 3 flatcoaches voor 600 woningen
Communicatiecampagne	Gemeente	Bewustwording oudere inwoners

Het volgende overzicht geeft de inzet van de bestemmingsreserve voor de periode 2024 tot en met 2030.

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beginstand per 1-1	9.647.165,82	8.287.165,82	6.937.165,82	5.587.165,82	4.237.165,82	2.937.165,82	1.637.165,82
Onttrekkingen	1.360.000	1.350.000	1.350.000	1.350.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
Collectieve woningaanpassingen	250.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Toegankelijke nieuwbouw	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Ondersteuning langer zelfstandig wonen	110.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Communicatiecampagne		50.000	50.000	50.000			
Eindstand per 31-12	8.287.166	6.937.166	5.587.166	4.237.166	2.937.166	1.637.166	337.166

Aan de hand van de periodieke monitoring en evaluatie zal de inzet van de Bestemmingsreserve vanaf 2026 opnieuw aan de raad worden voorgelegd.

N.B. De blijverslening is niet opgenomen in bovenstaande tabel, omdat hiervoor geen beroep op de Bestemmingsreserve nodig is.

6 Kansen en risico's

De financiële risico's van de bestemmingsreserve en het bestedingsplan zijn beperkt. Doordat het om investeringsbijdragen aan derden gaat, waar de gemeente geen eigenaar van is, is er geen sprake van structurele lasten als onderhoud en rente. De uitvoering van het bestedingsplan wordt regelmatig met de gemeenteraad herijkt.

- Wijzigingen in het beleid van het Rijk
- Draagvlak bij inwoners, maatschappelijke organisaties, ontwikkelaars
- Technologische innovaties
- Stijging van bouwkosten

7 Evaluatie en monitoring

Op basis van de monitoring en evaluatie van de beoogde resultaten in dit bestedingsplan ontvangt de raad elke twee jaar een tussenstand van de beoogde resultaten en benodigde herijking van het bestedingsplan. Daarvoor gelden de volgende indicatoren:

4.0 Blijverslening

- a. aantal aangevraagde blijversleningen
- b. aantal toegekende blijversleningen

4.1 Collectieve woningaanpassing

- a. 5% meer rollatorwoningen
- b. 10 aangepaste wooncomplexen

4.1 (Innovatieve) woonzorgvormen en flexwoningen

- a. Woningbouwplannen met een woonzorgvorm
- b. 1 locatie voor flexwoningen

4.2 Doorstroming naar passende woning

- a. 12 doorstromingen in 2022
- b. 24 doorstromingen in 2022
- c. 180-200 doorstromingen 2022-2030

4.3 Inzet flatcoaches

- a. Effectmeting wooncomplexen waar de flatcoach actief is

4.4 Uitbreiding noodwoningen

- a. Monitoring aanvragen voor een noodwoning per kwartaal

Bijlagen

I. Beleidskaders

A. Rijksbeleid

- Werkplan Taskforce Wonen en zorg
- Programma Langer Thuis
- Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap
- Pact voor de ouderenzorg
- Decentralisatie Beschermd Wonen per 2023

A. Kompas van de leefomgeving Leidschendam-Voorburg (doelstelling B en E)

- Ruimte voor zo lang mogelijk blijven wonen in de eigen directe woonomgeving;
- Alle nieuwbouw is toegankelijk en levensloopbestendig; 20% bestaande woningvoorraad;
- Ruimte voor bijzondere woonvormen.

A. Sociaal Kompas Leidschendam-Voorburg

Koers 2.1. Meer mensen redden zich zonder individuele ondersteuning van de gemeente.

Koers 2.4: Meer mensen zijn in staat (begeleid en langer) zelfstandig te wonen.

Koers 2.5. Meer mensen zijn maatschappelijk zelfredzaam.

Koers 3.1. Meer inwoners voelen zich betrokken bij elkaar, buurt en/of de gemeente.

A. Woonvisie Leidschendam-Voorburg

Langer zelfstandig wonen betekent dat meer mensen met een zorgvraag zijn aangewezen op een sociale huurwoning. Meer variatie is nodig in het woningaanbod (levensloopbestendige woningen, kleinschalige woonvormen, groepswonen, generatiewoningen, aanpasbare woningen) voor zorgbehoevende inwoners.

II. Prognose kwetsbare inwoners

Tabel 1 Prognose vergrijzing 2050 Leidschendam-Voorburg (Bron: Statline)

Bevolking - Leidschendam-Voorburg						
	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Inwoners totaal (prognose)	79.827	83.128	85.603	87.126	88.397	89.482
Inwoners van 0 t/m 9 jaar (prognose)	8.410	8.762	9.154	9.239	9.093	8.930
Inwoners van 10 t/m 19 jaar (progno...	8.864	9.455	9.712	10.093	10.452	10.479
Inwoners van 20 t/m 29 jaar (progno...	7.321	7.648	7.807	7.837	7.906	8.322
Inwoners van 30 t/m 39 jaar (progno...	9.715	9.785	9.755	9.734	9.538	9.506
Inwoners van 40 t/m 49 jaar (progno...	10.086	10.264	10.696	10.779	10.880	10.824
Inwoners van 50 t/m 59 jaar (progno...	10.849	10.764	10.529	10.733	11.136	11.361
Inwoners van 60 t/m 69 jaar (progno...	10.354	10.745	10.822	10.407	10.123	10.332
Inwoners van 70 t/m 79 jaar (progno...	8.630	8.900	9.459	9.811	9.921	9.551
Inwoners van 80 t/m 89 jaar (progno...	4.533	5.547	6.158	6.464	7.088	7.612
Inwoners van 90 jaar en ouder (prog...	1.065	1.258	1.511	2.029	2.260	2.565
Totaal aantal inwoners						

Tabel 2 Mensen met dementie Leidschendam-Voorburg

Schatting aantal mensen met dementie Leidschendam-Voorburg	
Jaar	Aantal
2018	1.600
2020	1.700
2025	1.800
2030	2.000
2040	2.500
2050	2.900
Bron: Alzheimer Nederland / ABF Research	

Tabel 3 Inwoners met een beperking Leidschendam-Voorburg

Inwoners van Leidschendam-Voorburg	2015	2020	2025
Lichte beperking	4.045	4.255	4.485
Matige beperking	2.900	3085	3400
Zware beperking	315	335	335
Totaal (huishoudens)	7.260	7.675	8.220

III. Woonbehoefte

Tabel 4 Zelfstandige woningen naar toegankelijkheid per 1-1-2017 (abs./perc.)

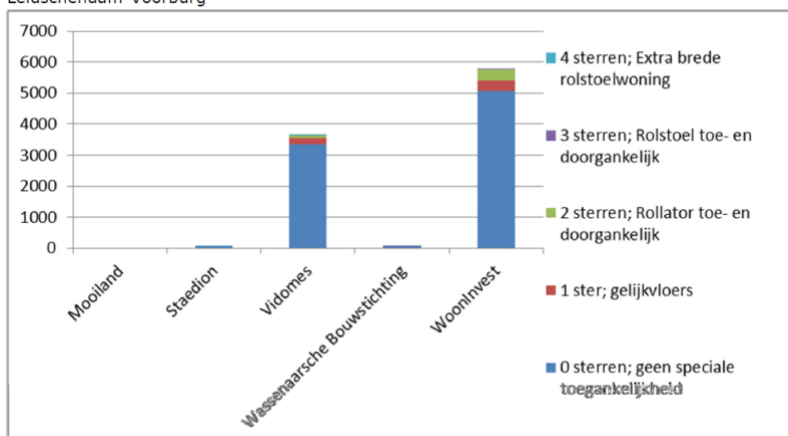
	Gelijkvloerse woning	Rollatorwoning	Rolstoelwoning	Extra ruime rolstoelwoning	Overige woningen	Onbekend of niet opgegeven	Totaal
Delft	3.329	1.403	77	109	12.314	2.749	19.981
Den Haag	6.405	10.696	1.992	1.512	55.903	1.390	77.898
Leidschendam-Voorburg	465	495	37	10	8.181	105	9.293
Midden-Delfland		267	150	162	977	42	1.598
Pijnacker-Nootdorp	625	579	330	366	2.250		4.150
Rijswijk	46	222	133	1	8.440	1	8.843
Wassenaar		326	122	69	2.625		3.142
Westland	2.307	883	58	29	7.134	254	10.665
Zoetermeer	3.591	1.274	365	166	13.847	441	19.684
Totaal	16.768	16.145	3.264	2.424	111.671	4.982	155.254

	Gelijkvloerse woning	Rollatorwoning	Rolstoelwoning	Extra ruime rolstoelwoning	Overige woningen	Onbekend of niet opgegeven	Totaal
Delft	16,7%	7,0%	0,4%	0,5%	61,6%	13,8%	100,0%
Den Haag	8,2%	13,7%	2,6%	1,9%	71,8%	1,8%	100,0%
Leidschendam-Voorburg	5,0%	5,3%	0,4%	0,1%	88,0%	1,1%	100,0%
Midden-Delfland		16,7%	9,4%	10,1%	61,1%	2,6%	100,0%
Pijnacker-Nootdorp	15,1%	14,0%	8,0%	8,8%	54,2%		100,0%
Rijswijk	0,5%	2,5%	1,5%	0,0%	95,4%	0,0%	100,0%
Wassenaar		10,4%	3,9%	2,2%	83,5%		100,0%
Westland	21,6%	8,3%	0,5%	0,3%	66,9%	2,4%	100,0%
Zoetermeer	18,2%	6,5%	1,9%	0,8%	70,3%	2,2%	100,0%
Totaal	10,8%	10,4%	2,1%	1,6%	71,9%	3,2%	100,0%

Bron: Rapportage woningbezit SVH per gemeente in Haaglanden 23-05-2017

Tabel 5 Aantal sterrenwoningen per woningcorporatie

Leidschendam-Voorburg



Bron: Atrivé Opgave wonen en zorg regio Haaglanden 2015

IV. Zorgbehoefte

Tabel 6 Type maatwerkarrangement Wmo-cliënten Leidschendam-Voorburg

Wmo-cliënten	Periode		
	1e half jaar 2019	2e half jaar 2019	1e half jaar 2020
	aantal	aantal	aantal
Totaal exclusief verblijf en opvang	2925	3200	3275
Woonvoorzieningen	370	450	495

Bron: CBS